

ב"ה

חגים

מדריך מפורט לחגי תשרי ה'תשע"א

נא לשמור על קדושת הגילון

יוצא לאור ע"י: מרכז דוברי עברית-חב"ד ליובאוויטש, סטטן איילנד, ניו יורק סניף לבית חב"ד הראשי
44 Brunswick Street (corner Richmond Hill Road), Staten Island, NY 10314
T: 718-761-4483 W: www.chabadisraeli.com E: rabbi@chabadisraeli.com

דבר השליח

לקבל את מלכות השם

אם עיקר עניינו של ראש-השנה היא הכרת הקב"ה למלך, הרי העבודה הנדרשת מאיתנו היא קבלת המלכות. כשם שאצל מלך בשר-ודם, עיקר עניין ההכרה הוא ההתמסרות המוחלטת של העם אל המלך וקבלת כל גזרותיו, כך במלכות שמים, עיקר עניין ההכרה הוא קבלת עול.

אמנם בכל יום יום אנו נדרשים לקבל עול מלכות שמים (זוהו בעצם עניינה של קריאת 'שמע ישראל', שבה אנו מצהירים כי "ה' אלוהינו ה' אחד"), אבל קבלת העול של ראש-השנה היא בדרגה עליונה יותר. היא איננה רק יסוד ובסיס להמשך היום, אלא היא כל מהותו ועניינו של ראש-השנה.

להתמסר לה'

במילים פשוטות: בראש-השנה צריך כל יהודי לעמוד לפני הקב"ה כעבד לפני אדונו, להתמסר אליו בכל לב ונפש ולקבל עליו את עולו יתברך. נדרשת מהיהודי הכרה פנימית עמוקה, שמכאן ולהבא הוא יעשה כל מה שהקב"ה דורש ממנו. קבלת עול זו מגיעה עד הדרגות הגבוהות ביותר ומביאה את הכתיבה והחתימה הטובה.

קבלת עול זו צריכה להיות מתוך שמחה, כפי שאנו אומרים "ומלכותו ברצון קיבלו עליהם". השמחה מעידה שמלכות שמים אינה כפויה עלינו, אלא אנחנו רוצים בה ורואים בה זכות. זה האושר הגדול ביותר – שהקב"ה בחר בנו להיות לו לעם-סגולה, ואנחנו זכינו להיות עבדיו של מלך מלכי המלכים הקב"ה.

כך נזכה לכתיבה וחתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה, שנת הגאולה האמיתית והשלמה על ידי משיח-צדקנו.

עלינו לנצל את סגולתה המיוחדת של השנה החדשה, הבאה עלינו לטובה שנת תשע"א - שתהיה שנה טובה יותר ומבורכת יותר, שנה שבה ימולאו כל משאלות לבנו לטובה, ועיקר העיקרים: שנה בה יתגלה מלך המשיח ויקבץ את נדחי ישראל מארבע כנפות הארץ לארצנו הקדושה ובבנין בית המקדש השלישי, עכשיו ממש.

כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה!

הרב נחמן מרדכי הלוי סגל

© כל הזכויות שמורות

נלקט מתוך חוברת "חגים" בעריכת הרב ישראל לנדא, טורונטו, וחוברות החגים של צא"ח באה"ק

לקראת ראש-השנה יש תכונה רבה. צריכים לערוך את הקניות, להזמין את האורחים, לתכנן את סעודות החג, לזכור לברך את הקרובים והמכרים וגם לדאוג למקום שמור בבית-הכנסת. זו התכונה שאנו רואים ושומעים סביבנו, ועלול להיווצר רושם שמהותו של ראש-השנה מסתכמת בקניית כלים חדשים, בארוחות חגיגיות, בברכות ואיחולים ואולי גם בתפילה בבית-הכנסת.

מי שיתפס למחשבה כזאת, יחמיץ את עיקרו של ראש-השנה. איננו רוצים לזלזל חלילה בקניות ובארוחות, באיגרות-ברכה ובאיחולים. אלה דברים חשובים ונכבדים, שהם גם ממנהגי ישראל המקודשים, אבל לא בהם מתמצה עניינו של ראש-השנה.

יום הדין

ההכנה האמיתית לראש-השנה מתחילה חודש ימים קודם לכן. זה חודש אלול, חודש של מירוק פנימי, חשבון-נפש, התעוררות תשובה ושימת דגש על תפילה ורחמים. עצם ההכנה הזאת נותנת מושג כלשהו על חשיבותו הגדולה של ראש-השנה.

ימי ראש-השנה (יומי-הכיפורים) נקראים גם 'ימים נוראים', כי יש בהם מימד של דין ומשפט. כמו שאומרים חז"ל, 'שבימים הללו הקב"ה יושב על כיסא דין, וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו'. בימים הללו נקבע גורלנו למשך השנה הבאה, וברור שעיקר הדגש צריך להיות על התפילה והרחמים, שנזכה להיכתב בספר חיים טובים, לשנה טובה ומתוקה.

יום ההכרה

תורת החסידות חושפת רבדים עמוקים יותר במהותו של ראש-השנה. מהותו העיקרית של היום היא בכך, שאז הקב"ה מוכתר מחדש למלך העולם. לכן יש דגש רב כל-כך על עניין המלכות, ובקשותינו מתמקדות בתפילה "מלוך על העולם כולו בכבודך". כאשר אנו מקבלים עלינו מחדש את מלכותו של הקב"ה ומכתירים אותו עלינו ועל העולם כולו למלך, בכך אנו גורמים שהקב"ה גם יעניק לנו ולעולם כולו את השפע הדרוש למשך השנה כולה.

התודה והברכה לאיש החסד אשר זו השנה השלישית שנבדה ליבו ונתן מממונו להדפיס מדריך מפואר זה

ר' משה ושרה רוטנשטיין שיחיו

וילדיהם: טובה לאה ובעלה אוריאל וילדיהם שיחיו למשפחת איינהורן

יצחק יעקב ורעייתו עליזה שרה וילדיהם שיחיו למשפחת רוטנשטיין

אורה הינדא רוטנשטיין

לראות נחת יהודי אמיתי מצאצאיו, ולהתברך בכתיבה וחתימה טובה ולשנה טובה ומתוקה!

דבר הרבי

אגרת מיוחדת ששלח
הרבי מליובאוויטש
לקראת חודש החגים
שנת ה'תשנ"א (1990)

רצף של שלושה ימי קדושה

ב"ה, מוצש"ק פ' נצבים-וילך

כ"ה אלול ה'תש"נ

ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל

בכל מקום שהם

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בהמשך למדובר במכתב ממוצאי שבת-קודש ח"י אלול – שייחודה של השנה החדשה מתבטא בכך שימי ראש-השנה, ימי חמישי ושישי (ערב שבת) בשבוע, מובילים הישר אל יום שבת-קודש, וכך נפתחת השנה ב"חזקה" של שלושה ימים רצופים מלאים וחדורים בקדושה –

מן הראוי להצביע על ההבדל הקיים בנושא זה בין ארץ הקודש לבין חוץ-לארץ:

בחוץ-לארץ חוזרת ונשנית "חזקה" זו של שלושת ימי קדושה רצופים – שלוש פעמים (בחדש תשרי): גם הימים הראשונים של חג הסוכות, וממילא גם הימים האחרונים, שמיני עצרת ושמחת תורה, חלים ביום חמישי וערב שבת-קודש, כך שישנה "חזקה" של ה"חזקה" האמורה – שלוש פעמים של שלושה ימי קדושה רצופים.

בארץ-ישראל קיימת ה"חזקה" האמורה רק פעם אחת – בימי ראש-השנה, שכן גם בארץ-ישראל נחוג ראש-השנה יומיים, אבל לא היום טוב של חג הסוכות ושמיני-עצרת.

כדי להבין ביתר עומק את ה"חזקה" המשולשת הקיימת רק בחוץ-לארץ, ראוי להתעכב ביתר פירוט על ההבדל בין ארץ הקודש לבין חוץ לארץ.

ידוע הפתגם של רבותינו נשיאינו ביחס לעבודת ה' של יהודי: **"עשה כאן ארץ ישראל"**, כלומר – יהודי צריך ליצור את המעלה ואת החשיבות של ארץ-ישראל גם בחוץ-לארץ, וממילא ודאי שהוא יכול לעשות זאת, ובשמחה ובטוב לבב.

מן ההבדלים העיקריים שבין ארץ הקודש לבין חוץ-לארץ הוא: הרי "מלוא כל הארץ כבודו". הקב"ה ושכינתו נמצא בכל מקום. אלא שבעולם סתם – הקדושה האלוהית היא באופן שאין היא חודרת את גשמיות הארץ, ולכן אין שם מצוות תרומות ומעשרות וכיוצא בהן, שהאלקות היא בשדה בגלוי! לעומתה, הקדושה של ארץ-ישראל מקיפה את המציאות הגשמית של הארץ, גוף הקרקע של ארץ-ישראל היא "ארץ הקודש", עד שקדושת

הארץ מטילה הלכות שונות על הארץ (וגידולי הארץ).

הדבר ניתן להבנה על-ידי דוגמא מהיחס שבין הנשמה לבין הגוף ישנן השפעות של הנשמה שהן נשירות חבויות במהות הפנימית של האדם ולא ניכרת השפעתן על הגוף, אבל מאידך, יש אופן שהנשמה משפיעה על גשמיות הגוף, עד שהדבר ניכר ונראה גם בחלקים הפיזיים החיצוניים של הגוף. כך גם באשר לקדושה של ארץ-ישראל: הדבר מתבטא בפנימיות וברוחניות של הארץ, וזה חודר ומקיף גם את הצד החיצוני, ה"גוף" של ארץ-ישראל, גשמיות הארץ.

הדבר דורש הסבר: מהי המעלה הגדולה של העובדה שהקדושה ניכרת גם בגשמיות ובחיצוניות? – והרי, לכאורה, העיקר הוא הרוחניות והפנימיות של כל דבר!

אך לאמיתו של דבר אין זה כך: עיקר המעלה הוא, כאשר הקדושה הפנימית והרוחנית חודרת גם אל תוך גשמיות העולם.

וכפי שהדבר מודגש בעבודת התורה והמצוות: עיקר המצוה אינה מתבטאת (כל-כך) בכוונתה, בתוכן הרוחני של המצוה, כי אם דווקא במעשה בפועל – בקיום המצוה בגשמיות.

כפי שהדבר מתבטא בבירור בהלכה, שכלל שנעלית וחשובה כוונת המצוות – כמאמר הידוע של התורה, שקיום המצוות בלא כוונה הוא "כגוף בלא נשמה" – בכל זאת, כאשר מישהו מכוון במחשבתו את כל הכוונות של מצוה מסוימת אבל אינו מקיימה יחד עם זאת בפועל ממש – לא קיים את המצוה (ואפילו לא חלק מן המצוה) ולעומתו, מי שמבצע את המצוה בפועל ואין לו בכך את הכוונה הדרושה – יוצא ידי חובת המצוה (בדיעבד).

ואדמו"ר הזקן מסביר בספר התניא קדישא את הטעם לכך – כי "נתאוה הקב"ה (כביכול) להיות לו דירה בתחתונים", כלומר, בשפל של העולם – ומטרה זו מושגת על-ידי כך שיהודי עובד את ה' על-ידי ובאמצעות גשמיות העולם הזה, שבכך הוא הופך את ה"תחתונים", את גשמיות העולם, ל"דירה" עבור השכינה. וזה עיקר המטרה והתכלית של קיום המצוות; דווקא על-ידי קיום המצוות בגשמיות מתבצעת הכוונה של בריאת העולם, שהעולם יהווה "דירה" עבור הקב"ה.

ענין עמוק יותר במעלת הגשמיות ניתן להבין מן העובדה שגם **שכר המצוות** קשור דווקא בגשמיות העולם הזה.

ידוע פסק-דין הרמב"ן, לגבי השאלה במה מתבטאת תכלית השכר:

ויש לומר, שזו גם אחת של המשמעויות של מאמר חז"ל לגבי לעתיד לבוא ש"עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות", שכן אז, כאשר בני ישראל יסיימו את עבודתם לעשות את העולם ל"דירה" עבור הקב"ה, על-ידי בירור וזיכוכ גשמיות העולם והבאת אור הקדושה לתוך הגשמיות, תתפשט קדושת ארץ-ישראל בכל ארצות תבל.

ויש לומר, שבדומה להבדל האמור קיים גם ההבדל בין שני הימים המיוחדים – ח"י אלול, וכ"ה אלול:

בקשר ליום ח"י אלול – יום ההולדת של שני המאורות הגדולים: הבעל-שם-טוב (בשנת נח"ת) ואדמו"ר הזקן בעל התניא והשולחן-ערוך (בשנת קה"ת) – ידוע הפתגם ש"ח"י אלול מכניס חיוניות (חי) באלול",

החיוניות של ח"י אלול היא חיוניות רוחנית, חיות של נשמה, הקשורה בענייני חודש אלול: תשובה, חשבון הנפש, עבודת התפלה, ודומיהם.

– החידוש של כ"ה אלול קשור בגשמיות: כ"ה אלול הוא יום ראשון למעשה בראשית, ביום זה היה "בראשית ברא אלוקים", הבריאה יש מאין של העולם הגשמי.

והי רצון שכל אחד ואחת, בתוך כלל ישראל, יעשה בענין האמור, לחזק ולהפיץ יהדות וקדושה בחיי יום-יום, בו עצמו ובסביבתו, במלוא המידה, והדבר יוסיף עוד יותר בכתיבה וחתומה טובה בכל התחומים, הן ברוחניות והן בגשמיות, ואדרבה – בעיקר בגשמיות.

עד לברכה העיקרית – הגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו, "מצאתי דוד עבדי, בשמן קדשי משחתי", ויוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, כל שלושת הסוגים: כהנים, לויים, ישראלים,

תיכף ומיד ממש, ובלשון הכתוב: יחיינו מיומיים, ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו – הכתיבה וחתומה טובה של "ועמך כולם צדיקים", ו"צדיקים נכתבין ונחתמין לאלתר לשנה טובה".

בכבוד ובברכת כתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות גם יחד

מנחם שניאורסאהן

הרמב"ן, שחי לאחרי הרמב"ם וגם למד את תורתו וכו', פוסק עם זאת שתכלית ושיא השכר הוא דווקא בזמן

תחיית המתים, כאשר הנשמות יירדו שוב לעולם הזה ויתלבשו שוב בגופים גשמיים, והרי "הלכה כבתראי", ובפרט בענין זה.

לפי שיטת הרמב"ם, השכר הנעלה ביותר הוא – גן-עדן, שבו נמצאות הנשמות בלי הגופים. זה מקום רוחני, וכפי שמבאר הרמב"ם, אי אפשר כלל להשוות את הרוממות הרוחנית של הנפש כשהיא מלובשת בגוף גשמי, לרוממות ולמעלה הרוחנית שהיא משיגה כאשר היא שרויה בגן-עדן, מופשטת מן הגוף.

ברם, הרמב"ן, שחי לאחרי הרמב"ם וגם למד את תורתו וכו', פוסק עם זאת שתכלית ושיא השכר הוא דווקא בזמן תחיית המתים, כאשר הנשמות יירדו שוב לעולם הזה ויתלבשו שוב בגופים גשמיים, והרי "הלכה כבתראי", ובפרט בענין זה.

אך צריך להבין: מובן שיש מעלה נפלאה **בעבודתו** של יהודי, לזכך את גשמיות העולם ולהפכה לדירה עבור הקב"ה – אך כיצד ניתן להבין ולקלוט, שאת השכר האלוקי העליון של העולם הבא תקבל הנשמה דווקא בהיותה לבושה בגוף גשמי ונמצאת בעולם הזה הגשמי?

– אחד ההסברים לכך הוא, דווקא בנברא גשמי טמון כוח אלוקי נעלה כזה, שאינו נמצא אפילו בעולמות הרוחניים הנעלים, שכן רק הקב"ה בעצמו ("הוא לבדו, יתברך") יש לו הכוח והיכולת לברוא דבר גשמי, "יש מאין", ומעלה זו, הנמצאת דווקא בגשמיות, תתגלה בזמן תחיית המתים.

ויש לומר, שזה הוא התוכן של הפתגם האמור של רבותינו נשיאינו "עשה כאן ארץ ישראל": המעלה של ארץ-ישראל היא, כאמור, שקדושתה מקיפה גם את גשמיות הארץ, ושליחותם של היהודים בחוץ-לארץ היא שייצרו את המעלה הזו של ארץ הקודש בחוץ-לארץ, שהקדושה של האלקות תחדור ותקיף גם את הגשמיות של חלק העולם שההשגחה העליונה הועידה עבורם.

ולשם כך דרושים כוח ומאמץ מיוחדים – **עשה** כאן ארץ ישראל", כפי שהדבר בא לידי ביטוי גם בייחודה של השנה הבאה עלינו לטובה, שבחוץ-לארץ הכרחית התחזקות גדולה בהרבה ("חזקה" משולשת) באותה "חזקה" של שלושה ימי קדושה, כדי שקדושת הימים הקדושים תחדור ותקיף כליל את המציאות הגשמית של חוץ-לארץ.

לזכות איש החסד היקר שליבו ער לצורכי עם ישראל ולכל דבר שבקדושה תומך ועוזר לבית חב"ד מאד הוסדו

ידידי **מרדכי בן פורטונה** ואשתו **אילנה בת סלוקה** שייחי לוי

ויילדיהם: הכלה **שני** וחתנה **נירן ספיר, מור, מתן חיים, הדר, אלון** שייחי

ירעיף עליהם ה' רוב שפע טובה וברכה ויזכה לצאת במהרה מן המיצר למרחב האמיתי, ויזכו לשנה טובה ומתוקה

אלול - חודש של הכנה לשנה טובה יותר

בדיקה שנתית

התפילין והמזוזות עלולות להיפסל במרוצת השנים. אחת לשנה כדאי לבדוק את כשרותן, ובמיוחד בחודש אלול. תפילין ומזוזות כשרות מוסיפות בשמירה של הקב"ה על בני הבית. אפשר למסור אותן לבדיקה בבית-חב"ד.

ימים של רחמים

שנה חולפת ושנה חדשה עומדת בפתח.

באוויר עולה ריח של תקוות חדשות, ברכות ואיחולים. כולנו מתפללים שהשנה החדשה תהיה טובה יותר, שמחה יותר, מאושרת יותר. בואו נעשה את זה.

ימי חודש אלול הם ימי רצון ורחמים, שבהם אנחנו יכולים להתקרב אל בורא העולם ולבקש את כל משאלות ליבנו. הבה נתקרב אליו, והוא בוודאי ירעיף עלינו את אהבתו, וייתן לנו שנה טובה ומתוקה.

זוהי ההזדמנות לשוב בתשובה על כל המעשים הלא-טובים שעשינו במהלך השנה, והקב"ה הרחום מקבל את תשובתנו.

מנהגי חודש אלול

תקיעת שופר • בכל יום מימי חודש אלול (חוץ משבתות ומערב ראש-השנה) תוקעים בשופר, כדי לעורר את הלבבות.

פרק תהלים • מראש-חודש אלול ועד הושענא-רבה אומרים בכל יום (בשחרית ובמנחה) את פרק כ"ז בתהלים "לדוד ה' אורי וישעי".

בדיקת תפילין ומזוזות • פעם אחת בשנה ראוי למסור את התפילין והמזוזות לבדיקה אצל סופר סת"ם, מוסמך, לוודא את כשרותן.

ברכות ואיחולים • מברכים איש את רעהו (גם הילדים מברכים) ומאחלים זה לזה כתיבה וחתומה טובה, לשנה טובה ומתוקה.

שמחה • בימים אלה הקדוש-ברוך-הוא מתקרב אל כל יהודי, ולכן אלה ימי שמחה. יש להרבות שמחה (אמיתית), ולעשות הכול מתוך שמחה.

ברכה לשנה החדשה

המוני יהודים נהגו לשגר לקראת השנה החדשה את שמם ושם אימם אל הרבי מליובאוויטש. הרבי קורא את כל הבקשות על הציון הקדוש של חותנו, ומעטיר תפילה בעד עם-ישראל.

גם היום מוסיפים לשגר את בקשות הברכה, לציון הקדוש, עבור כל אחד ואחת מבני המשפחה. יש לציין את השם ושם האם, ולפרט את הבקשות והמשאלות. אפשר למסור זאת בבית-חב"ד או לשגר לפקס 718-723-4444. או לשלוח לדואר האלקטרוני: Ohel@Ohelchabad.org

לשמח נזקקים

כשאנחנו מתכוונים לחג, ראוי לזכור את כל מי שקשה להם לעמוד בהוצאות החג, ושמחתם עלולה להיפגם. זה הזמן לתרום ביד רחבה בעבור המשפחות הנזקקות.

בתי-חב"ד מפעילים מערך גדול של עזרה למשפחות נזקקות, וכל תרומה תתקבל ברצון.

חודש אלול

הימים שנענה בהם משה רבינו

אלול הוא החודש האחרון של השנה. בראש-חודש אלול עלה משה רבנו בשלישית להר-סיני, ובימים אלה נתרצה הקב"ה לישראל וסלח על עוון העגל. ארבעים הימים האלה (מראש-חודש אלול ועד יום-הכיפורים) הם ימי רצון. היום האחרון, שבו ירד משה ובידו הלוחות השניים ובישר את המחילה והסליחה, "סלחתי כדברך" – נקבע על-ידי הקב"ה ליום-הכיפורים, יום מחילה וסליחה לדורי דורות.

הראש של השנה החדשה

ומי שזוכה נוטל ומגביה טפת, וחוזר ונוטל מיד הזוכה והמזכה מברך: **ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו על מצות ערוב:**

בדין יהי שרא לנא לאפויי ולבשולי ולאטמוני ולאדלוקי שרגא ולתקנא ולמעבד כל-צרכנא מיומא טבא לשבתא לנא ולכל-ישראל הדרים בעיר הזאת:

תרגום ללשון-הקודש: **"בעירוב זה יהיה מותר לנו לאפות ולבשל ולהטמין ולהדליק נר ולעשות כל צרכינו מיום טוב לשבת, לנו ולכל בני העיר הזאת."**

השארת אש • יש לוודא שתישאר אש דולקת (כיריים או נר זיכרון) במשך כל החג - כדי שיהיה אפשר להדליק ממנה למחרת בלילה, את נרות החג השני, שהרי אסור להדליק אש חדשה בחג.

הדלקת נרות חג • הבנות והנשים מדליקים נרות לקראת כניסת החג. תחילה הבת מדליקה, ואחריה האם. זמן הדלקת נרות באזור ניו-יורק: 7:01 PM. לאחר ההדלקה מברכים על הדלקת הנר וכן ברכת שהחיינו:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו להדליק נר של יום הזכרון.

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

ברכת שנה טובה • בליל ראש השנה לאחר תפילת ערבית, נוהגים לברך איש את רעהו "לשנה טובה תכתב ותיחתם", ואשה מברכת את רעותה "לשנה טובה תכתבי ותיחתמי".

קידוש • בתחילת הסעודה החגיגית של ליל ראש השנה, מקדשים על כוס יין, ואומרים את נוסח הקידוש:

סברי מרגן

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר בחר-בנו מכל-עם ורוממנו מכל-לשון וקדשנו במצותיו, ותתן-לנו יי אלהינו באהבה את-יום הזכרון הזה, את יום-טוב מקרא-קדש הזה, יום תרועה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים, כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל העמים, ודברך מלכנו אמת וקים לעד: ברוך אתה יי, מלך על כל הארץ, מקדש ישראל ויום הזכרון:

שם שלכל יצור עלי אדמות, מבעלי החיים ועד בני האדם, יש ראש, הנחשב לאבר החשוב ביותר בגוף, ובו נעשית כל החלטה ומוכרע כל צעד וצעד בחייו של האדם, כך גם השנה - יש לה ראש על כתפיה, וה"ראש" הוא מרכז ההכרעה, שבו נתון גורלו של האדם על כף המאזניים ומוכרע בסופו של דבר. זה ה"ראש" הקובע את מעמדו הרוחני והנפשי של כל אדם. וכיוון שבראש השנה מוכרע גורלו של אדם, מרבים ביום זה בחשבון נפש ותפילות. מצד אחד, אין נכנסים אל ראש השנה כאל יום רגיל משום שזה יום בו מוכרע גורלו של האדם ומצד שני, אין נכנסים אליו בעצב, משום שזה חג ויש לענגו ולכבדו.

ערב ראש השנה ספוג באווירה של הכנה נפשית והתעוררות לתשובה. זה היום האחרון בשנה שבו מכין כל אדם את עצמו לקראת יום הדין.

ההכנות לראש השנה כמו בכל שבת וחג: יש לרחוץ את הגוף, נוהגים לטבול במקוה, להסתפר, ללבוש בגדי חג ולהכין את סעודת החג בתפריט שיש בו דברים מתוקים, מאכלים המסמלים איחולים לקראת שנה טובה ומתוקה.

יום רביעי, ערב ראש השנה כ"ט באלול תש"ע (09.08.10)

התרת נדרים • נוהגים בערב ראש השנה להתיר ולבטל את כל הנדרים והשבועות (החלטות והבטחות טובות) שקבלנו על עצמנו, ולא עמדנו בהם או ששכחנו אודותם - כדי להכנס ליום הדין בלי עוון.

בבוקר לאחר תפילת שחרית, עומד כל אחד בפני עשרה אנשים שמהווים לצורך הענין כ"בית הדין", ומבקש מהם להתיר את כל הנדרים והשבועות ושאר התחייבויות שהוציא מפיו במשך השנה בעיניינם שונים. הוא מקריא בפניהם את נוסח ההתרה, המופיע בסידורי התפילה. בכל מקרה של נדר ספציפי שקיבל אדם על עצמו יש לפנות לרב מוסמך לשם התרת הנדר ואין לסמוך על התרה זו.

עירוב תבשילין • השנה, מכיוון שהיום השני של החג חל בערב שבת - צריך לעשות 'עירוב תבשילין' בערב החג, ביום רביעי בצהריים, כדי שיהיה מותר להכין ביום ששי צרכי שבת כי בחג אסור להכין ליום הבא.

סדר עירוב תבשילין: יקח בערב יום-טוב את הפת שיאכל בשבת וגם תבשיל חשוב עמו כגון בשר או דג ויתן ביד אחר לזכות על ידו לכל הקהל ואומר: **אני מוזהב לכל-מי שרוצה לזכות ולסמוך על ערוב זה:**

להיות אדם חדש בוא להתפלל בבית-חב"ד

אתם רוצים לבוא לבית-הכנסת, אבל קצת לא נוח לכם. אתם לא ממש מכירים את סדרי התפילה, ואולי צריך היה להירשם מראש, כמקובל בבתי-כנסת רבים.

בדיוק בשבילכם מיועד בית הכנסת של בית חב"ד. זה מקום תפילה שנועד לכל יהודי באשר הוא. לא צריך לדעת את סדרי התפילה. סביבכם יהיו יהודים כמותכם, וכולם יתקבלו באהבה ובמאור-פנים.

בבית-חב"ד הנעים והממוזג, יחכו לכם עם כיפות ומחזורי-תפילה, יינתנו הסברים על התפילות ויכריזו באיזה עמוד לפתוח. בקיצור, תרגישו בנוח.

בואו גם אתם לשפוך תפילה לפני היושב במרומים, ותזכו לחתימה ולגמר חתימה טובה ושנה טובה ומתוקה.

את השופר היטב. גם על נשים להקייד לשמוע את התקיעות. התוקע מברך שתי ברכות, ויש להתכוון לצאת ידי חובת המצווה ולענות אמן. בכדי לשמור על קיום מצוות השמייעה כהלכה יש להימנע מדיבור עד לגמר התקיעות הפרשות על פני כל תפילת מוסף.

קידוש וסעודת חג • בצהרי יום ראש השנה, לאחר התפילה, עורכים סעודת חג. לפני הסעודה מקדשים על כוס יין.

תקענו בחדש שופר, בכסה ליום חגנו: כי חק לישראל הוא, משפט לאלהי יעקב:

סברי מרנן

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

לא לישון • יש המקפידים שלא לישון במשך שעות היום של ראש השנה, מכיון שיום זה יש לו השפעה רוחנית גדולה על כל השנה. משתדלים להרבות בתפילה, בתורה ובאמירת תהלים.

תשליך • אחר הצהריים, לאחר תפילת מנחה, הולכים לשפת ים, מעיין או נהר, ואומרים את ה"תשליך" - בתפילה זו אנו מבקשים מהקב"ה שימחול לנו על כל עונותינו ויקיים את הבטחתו שנאמרה על ידי נביאו "ותשליך במצולות ים כל חטאתם". מטרת המנהג היא לעורר רחמי שמים, ולהפגין את החלטתנו הנחושה להתנער מן החטא. (אם אין בקרבת מקום נהר או מעיין - אפשר לומר את התשליך ליד גיגית מים, ואפילו ליד ברז מים פתוח). ניתן להשלים את קיום המנהג עד ערב יום הכיפורים.

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגייענו לזמן הזה:

מאכלי ברכה • בקהילות ישראל על עדותיהן השונות, נפוצו מנהגים שונים הקשורים בסימנים שונים התלויים במאכלי החג. נציין אחדים מהם: בכל ימות השנה נוהגים לטבול את פרוסת החלה במלח ובראש השנה אנו מטבילין אותה בדבש, רמז לשאיפתנו לשנה טובה ומתוקה כדבש. לאחר מכן לוקחים פלח של תפוח, טובלים אותו בדבש, מברכים "בורא פרי העץ" ואומרים: "יהי רצון שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה". יש האוכלים ראש דג או כבש לסמל: "שנהיה לראש ולא לזנב". מנהג אחר הוא לאכול רימון, בתקווה שכשם שגרגריו רבים, כן ירבו זכויותינו. (למנהג חב"ד, אוכלים גם סימנים נוספים, אבל לא אומרים "יהי רצון" אלא על התפוח בדבש בלבד).
להלן נוסח ה"יהי רצון" שנוהגים לומר לפני אכילת הסימנים:

תפוח בדבש • יברך תחילה בורא פרי העץ ויכוון לפטור את שאר פרי העץ שבמאכלי הברכה. לאחר הברכה, יאכל קצת ויאמר: **יהי רצון מלפניך שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה כדבש**

רימון • קודם שיאכל יאמר: **יהי רצון מלפניך שנהיה מלאים מצות פרמון**

תמר • קודם שיאכל יאמר: **יהי רצון מלפניך שיתמזו אויבינו וישונאינו וכל מבקשי רעתנו**

גזר • יברך תחילה בורא פרי האדמה ויכוון לפטור את שאר פרי האדמה שבמאכלי הברכה. לאחר הברכה, יאכל קצת ויאמר: **יהי רצון מלפניך שירבו זכויותינו ותלבבנו**

סילקא • קודם שיאכל יאמר: **יהי רצון מלפניך שישתלקו אויבינו ומלשנינו.**

רוביא • קודם שיאכל יאמר: **יהי רצון מלפניך שירבו זכויותינו**

קרא • קודם שיאכל יאמר: **יהי רצון מלפניך שתקרע רוע גזר דיננו ויקראו לפניך זכויותינו**

דגים • קודם שיאכל יאמר: **יהי רצון מלפניך שגפרה ונרבה כדגים**

ראש דג או ראש כבש • קודם שיאכל יאמר: **יהי רצון מלפניך שנהיה לראש ולא לזנב**

יום חמישי, א של ראש השנה א בתשרי תשע"א (09.09.10)

מצוות היום - תקיעת שופר • תפילת שחרית דומה במתכונתה לתפילת השבת. לאחר קריאת התורה תוקעים בשופר. זוהי המצווה המרכזית של החג וחשוב מאוד לשמוע

בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים, לעשות:
סברי מרנן:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו
במצותיו ורצה בנו, ושבת קדשו באהבה וברצון
הנחילנו, וזרון למעשה בראשית, תחלה למקראי
קדש, וזכר ליציאת מצרים. כי בנו בחרת ואותנו
קדשת מכל העמים ושבת קדשה באהבה וברצון
הנחלתנו. ברוך אתה יי מקדש השבת:

צאת השבת

ג בתשרי תשע"א (09.11.10)

הבדלה • צאת השבת באזור ניו-יורק: 7:55PM. תפילת ערבית
בכל מוצאי שבת, ואחריה עורכים הבדלה כרגיל. המבדיל
שותה את כוס היין.

מושג לחג:

תקיעות שבוקעות רקיעים

המצווה המרכזית של ראש-השנה היא התקיעה בשופר.
למעשה, בתורה החג הזה אינו נקרא ראש-השנה אלא "יום
תרועה" – יום של תקיעה בשופר.

בראש-השנה אנו מקבלים עלינו מחדש את הקדוש-ברוך-
הוא למלך. בכל תפילות החג אנו מבקשים ממנו למלוך על
העולם ולגלות את כבוד מלכותו עלינו. התקיעה בשופר היא
הביטוי המרכזי של מעמד ההכתרה.

תקיעות השופר מבטאות גם את הצעקה הפנימית של הלב
היהודי. זו צעקה טהורה, בלי מילים, שבאה מעומק פנימיות
ליבו של יהודי, והיא מגיעה עד למעלה-מעלה, ומעוררת את
השפע האלוקי למשך השנה הבאה.

השופר גם מזכיר את מעמד
הר-סיני, שהיה מלווה ב"קול
שופר חזק מאוד". כמו-
כן התקיעה מבטאת את
התקווה לגאולה האמיתית
והשלמה, שעליה נאמר: "והיה
ביום ההוא יתקע בשופר גדול,
ובאו האובדים בארץ אשור
והנידחים בארץ מצרים,
והשתחוו לה' בהר-
הקודש בירושלים".

בארכיון 'סיני' של מוזיאון תל אביב

ליל ב' של ראש השנה

ליל ב בתשרי תשע"א (09.09.10)

הדלקת נרות • בליל השני של החג, מדליקים את הנרות
לאחר צאת הכוכבים (אין להקדים מהזמן הנקוב בלוח - באזור
ניו-יורק: 7:58PM). ומדליקים רק מאש הדולקת כבר מערב החג.
מברכים "להדליק נר של יום הזיכרון" וברכת "שהחיינו" (ראה
נוסח הברכה בדף הקודם). מכיוון שיש ספק האם היום השני
של ראש השנה נחשב לחג נפרד, שמצדיק ברכת 'שהחיינו'
- לכן, כדי לצאת מן הספק, נוהג להניח לפני הדלקת הנרות
פרי חדש על השולחן, ולכוון בברכת "שהחיינו" גם על הפרי
החדש.

קידוש וסעודת חג • גם באמירת הקידוש בערב זה יש
לברך ברכת "שהחיינו". בעת אמירת הברכה מכוון המקדש
גם על פרי חדש המונח על השולחן כפי שכוונה האשה בעת
הדלקת הנרות. טועמים מהפרי-חדש מייד לאחר הקידוש,
לפני נטילת הידיים לסעודה. אוכלים סעודת חג, אך בלי סימני
הברכה, שזמנם היה אתמול.

יום שישי, ב של ראש השנה

ב בתשרי תשע"א (09.10.10)

תקיעת שופר • גם ביום השני של ראש השנה תוקעים
בשופר, וחשוב מאוד לשמוע את התקיעות היטב. גם הנשים
נוהגות לשמוע את התקיעות.

קידוש וסעודת חג • גם בצהרי יום ראש השנה, לאחר
התפילה, עורכים סעודת חג. לפני הסעודה מקדשים על כוס יין
(ראה נוסח הקידוש בעמוד הקודם).

הדלקת נרות שבת • הבנות והנשים מדליקות נרות
לקראת כניסת השבת. תחילה הבת מדליקה, ואחריה האם. זמן
הדלקת נרות באזור ניו-יורק: 6:57PM. לאחר ההדלקה מברכים
על הדלקת הנר:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו
במצותיו, וצונו להדליק נר של שבת קדש.

ליל שבת תשובה

ליל ג בתשרי תשע"א (09.10.10)

קידוש • לאחר שחוזרים מבית הכנסת ולפני סעודת השבת
מקדשים על היין:

יום הששי: ויכלו השמים והארץ וכל צבאם:
ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה,
וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה:
ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו, כי

עשרה ימי תשובה

שבת שובה

ג בתשרי תשע"א (09.11.10)

השבת שלפני יום כיפור נקראת "שבת שובה" על שם ההפטר הנקראת בבית הכנסת בשבת זו לאחר קריאת התורה, הפותחת במילים "שובה ישראל עד ה' א-לה-יך".

שמה של השבת נותן לנו "תזכורת", להתכונן לקראת היום הגדול והנורא ולשוב בתשובה שלמה.

צום גדליה (נדחה)

ד בתשרי תשע"א (09.12.10)

בג' בתשרי נרצח גדליה בן אחיקם, האיש שנתמנה לאחר חורבן בית המקדש הראשון על ידי נבוכדנצר מלך בבל למנהיגה של שארית הפליטה בארץ ישראל.

כשנהרג גדליה, כבתה גחלת ישראל האחרונה, נהרגו רבים ושארית יהודה גלתה מארץ ישראל. מסיבה זו תיקנו הנביאים לקבוע את יום ג' בתשרי ליום צום. השנה, מכיוון שג' תשרי חל בשבת - נדחה הצום למחרת, יום ראשון ד' בתשרי.

ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים נקראים "עשרת ימי תשובה" ולמעשה אלה הם רק שבעה ימים, אבל כאשר כוללים בתוכם את ראש השנה ויום הכיפורים, הרי הם עשרה.

הימים האלה נקראים "בין כסה לעשור", משום שראש השנה נקרא "כסה", שנאמר: "תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו", ויום הכיפורים נקרא "עשור", שנאמר: "אך בעשור לחודש השביעי (תשרי)... יום הכפורים הוא".

נאמר בספר ישעיה "דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב" - אלה הם עשרת ימי תשובה, בהם הקב"ה קרוב אלינו ומצפה שנשוב אליו ונתקן את מעשינו.

בימים אלו מוסיפים בתפילות היום קטעים המתאימים לתקופה מיוחדת זו.

כן אפשר לקיים את מנהג ה'כפרות' (המהדרין יקפידו לקיים זאת בהשכמת הבוקר של ערב יום כיפור).

יום כיפור - 24 שעות של סליחה וכפרה

כל דברי הימים של עם ישראל, יום הכיפורים היה היום המלכד את איברי האומה יחד, "לגוי קדוש בקרב הארץ": יום אשר רענן את כוחם הרוחני של היהודים בזרם של רגשות נאצלים, השואפים לעתיד מזהיר, ועליו נאמר: "כי ביום הזה יכפר עליהם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו".

יום הכיפורים - עיקרו מבוסס על הפסוק "ועיניתם את נפשותיכם..." צום "מערב עד ערב". ביום הזה מתפנים אנו מכל דבר כדי לעסוק בתשובה ותפילה בלב שלם. ביום הכיפורים מגיעים להתעוררות רוחנית נעלה, ושיאו - תפילה נעילה, המביאה להתרגשות מיוחדת בקרב המתפללים ומבליטה זרם של גבורה נפשית האופפת את הכול. חולשת הצום כמעט חולפת והציבור עומד על רגליו ואומר את הפיוטים ברגש ובקול רם. קול החזן והציבור מתלכדים יחד בקריאת "שלוש עשרה מידות" ובתפילת "אבינו מלכנו", הנשמעים כזעקה גדולה לפני אבינו שבשמים. לבסוף מצהירים הכול, קבל עם ועדה: "שמע ישראל ה' א-להינו ה' אחד" - "ה' הוא הא-להים".

הצום מסתיים בתקיעת שופר ובאמירת "לשנה הבאה בירושלים", ובתום היום הקדוש, כל יהודי מרגיש כאילו אבן גדולה נגולה ממנו, חטאיו נמחו.

יום שישי, ערב יום הכיפורים ט בתשרי תשע"א (09.17.10)

כפרות • לפנות בוקר מקיימים את מנהג הכפרות שמטרתו להסיר גזירה רעה כלשהי מעל ראשינו. אפשר לקיים מנהג זה גם קודם לכן, בימים שאחר ראש השנה.

ניתן גם לקיים את מנהג הכפרות באמצעות עוף, דג, או סכום כסף שיועבר לצדקה. נוסח ה'כפרות' המלא - במעטפה המצורפת לחוברת זו.

מבקשים עוגה • נוהגים לבקש פרוסת עוגת דבש, ומאחלים לשנה טובה ומתוקה. טעם המנהג: שאף אם 'נכתב' בראש השנה, כי בשנה זו על האדם להזדקק חלילה למתנת בשר ודם - תתקיים בו "כתיבה" זו בבקשת פרוסת העוגה.

הרבי מליובאוויטש נהג לחלק להמוני בית-ישראל פרוסת עוגת דבש ולאחל לכל אחד ואחד "לשנה טובה ומתוקה".

אוכל ליומיים • בערב יום הכיפורים מצווה להרבות באכילה ושתייה, ואוכלים סעודה חגיגית - כמאמר חז"ל כי "כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי".

סליחה • מפיסיים איש את רעהו, כדי שלא יישארו עוונות שבין אדם לחברו, שעליהם אין יום-הכיפורים מכפר.

טבילה • נוהגים לטבול במקווה-טהרה בערב יום-הכיפורים, כדי להיטהר לקראת היום הקדוש.

תפילת מנחה • לאחר הטבילה במקווה מתפללים תפילת מנחה. בסיום תפילת "שמונה עשרה" אומרים ידיו ו"על חטא".

סעודה מפסקת • קודם כניסת הצום אוכלים סעודה מיוחדת, שאחריה אסור לאכול ולשתות עד סיום הצום. יש לסיים את הסעודה עד זמן הדלקת הנרות.

הדלקת הנרות • לפני כניסת היום הקדוש מדליקות הבנות והנשים נרות. תחילה מדליקה הבת ואחריה האם. זמן הדלקת נרות באזור ניו-יורק: 6:46^{PM}. (אין להדליק את הנרות לאחר הזמן הנקוב בלוח). לפני כניסת החג מדליקים נר נשמה.

לאחר ההדלקה מברכים על הדלקת הנר וכן ברכת שהחיינו:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו
במצותיו, וצונו להדליק נר של שבת ושל יום
הכפורים.

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, שהחיינו
וקיימנו והגייענו לזמן הזה.

ברכת ראש המשפחה • לפני היציאה לבית הכנסת מברכים ההורים את ילדיהם.

לבנים: "ישמך א-להים כפאפנים וכמנשה".

לבנות: "ישמך א-להים כשקרה, כבקה, כחל וכלא".

ואחר-כך אומרים ברכת כהנים:

ויברך א-דני, אל-משה לאמור. דבר אל-א-הרן ואל-בניו לאמור,
כה תברכו את-בני ישראל: אמור, להם. יברך א-דני, וישמרך.
יאר א-דני פניו אליך, ויהנהך. ישא א-דני פניו אליך, וישם לך
שלום. ושמו את-שמי, על-בני ישראל; ואני,
אברכם.

לקראת תפילת ליל יום הכיפורים מתעטפים בטלית בברכה, ויש להתעטף בה מבעוד יום.

שבת קודש, יום הכיפורים י בתשרי תשע"א (09.18.10)

צום • המצווה המרכזית והחשובה ביותר של היום הוא הצום. יום הכיפורים הוא היום היחיד בשנה שהציווי להתענות בו נאמר בתורה: "בחודש השביעי בעשור לחודש, תענו את נפשותיכם וגו'". מי שחושש שההליכה לבית הכנסת תקשה עליו לצום, מוטב שישאר בביתו ובלבד שיצום.

אסור לאכול ולשתות, ואפילו לשתוף את הפה או לצחצח שיניים. חל איסור גם על רחצה, נעילת נעלי-עור, יחסי קרבה בין איש לאשתו ושימוש בתמרוקים.

נכון מאוד, לחנך את הילדים - מהמבוגרים שבבית, לצום לפחות כמה שעות ולקיים את שאר מצוות היום.

הצום נפתח עם כניסת החג - באזור ניו-יורק: 7:02^{PM}.

כל נדרי • הכרה זו פותחת את יום הכיפורים ונאמרת כשארון הקודש פתוח ושניים מנכבדי הקהל מחזיקים ספרי תורה בדיהם ועומדים לפני צידי החזן. תוכנה הוא ביטול כל אותם נדרים שלא קיימו, כדי שהדבר לא יעמוד למכשול בהכנסתו ליום הדין.

מושג לחג

5 דברים על יום-הכיפורים

1. יום-הכיפורים הוא היום המקודש ביותר בשנה.
2. בתורה היום הזה מכונה "שבת שבתון" ו"יום-הכיפורים".
3. ביום הזה ירד משה רבנו מהר-סיני לאחר ארבעים הימים הנוספים ששהה בהר, כדי לכפר על חטא העגל, וביום הזה אמר לו הקב"ה: "סלחתי כדברך".
4. זה היום היחיד בשנה שהכוהן הגדול היה נכנס בו לקודש-הקודשים בבית-המקדש.
5. זה יום החתימה, שבו נחתם דינו של האדם ושל העולם למשך השנה הבאה.

בתחילתה אנו מכריזים: "על דעת המקום, ועל דעת הקהל, בישיבה של מעלה, ובישיבה של מטה, אנו מתירים להתפלל עם העבריינים". ופירושה: שגם אם מעשיו החיצוניים של האדם מתארים אותו כ"עבריון" הרי בליבו פנימה הוא דבק בה' ותורתו, ורק נוכח הנסיבות הביאוהו למצבו הנוכחי.

תפילה זו מסתיימת במילים "ונסלח לכל עדת בני ישראל ולגר הגר בתוכם כי לכל העם בשגגה". לאחר מכן מתפללים תפילת ערבית של יום הכיפורים.

תפילות היום • יום הכיפורים הוא היום היחיד בשנה שבו מתפללים חמש תפילות: ערבית, שחרית, מוסף, מנחה ונעילה. אומרים "יודיו" בכל תפילה.

בתפילות היום מתפללים שחרית. חזרת הש"ץ (החזן) על תפילת העמידה כוללת פיוטים, (חלקם עפ"י סדר הא-ב) ו"סליחות". בסיום תפילת מוסף, קוראים את סדר עבודת הכהן הגדול בזמן שבית המקדש היה קיים.

"יזכור" • לאחר קריאת התורה, מזכירים (בקהילות האשכנזים) את נשמות יקירינו שהלכו לעולמם.

מנחה - מפטיר יונה • העולה השלישי לתורה בתפילת מנחה, קורא גם את ההפטרה הכוללת את כל ארבעת פרקיו של ספר יונה ובה תיאור חזרתה בתשובה של עיר שלמה על כל תושביה והצלתה מפני גזירה נוראה.

תפילת נעילה • התפילה החמישית במנין התפילות. בשעה זו עומדים להנעל שערי שמים ואנו מתדפקים בשארית כוחותנו: "פתח לנו שער בעת נעילת שער כי פנה יום".

בסיום התפילה מכריז החזן והקהל אחריו "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד". לאחר מכן אומרים בקול "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" שלש פעמים רצופות. בסוף ההתרגשות כשהלבבות נפתחים, פורצת הקריאה "ה' הוא האלהים" שבע פעמים. בסיום התפילה קורא כל הקהל "לשנה הבאה בירושלים".

בסיום תפילת נעילה תוקעים בשופר.

במוצאי יום כיפור יוצאת 'בת קול' ממרומים ואומרת: "לך אכול בשמחה לחמריך כי כבר רצה האלהים את מעשיך".

לאחר תפילת ערבית של מוצאי יום הכיפורים, יוצאים לקיים קידוש (-ברכת) לבנה.

צאת הצום • הצום מסתיים בצאת יום הכיפורים – באזור ניו-יורק, בשעה 7:43 PM. אין להקדים לאכול לפני הזמן הנקוב בלוח.

הבדלה • כששבים הביתה עורכים 'הבדלה' על כוס יין ומברכים "בורא מאורי האש" (מלהבה שבערה במשך החג).

לאחר הבדלה, אוכלים סעודת מוצאי יום כיפור.

בשעת ברכת בורא מאורי האש צריך לאחוז הכוס בימינו, ואחר כך יביט בצפרנים, ויחזור ויאחוז הכוס בימינו בברכת הבדלה:

הַיְהִי אֱ-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל יְשׁוּעָתִי, אֲבֹטָח וְלֹא אֶפְחָד, בִּי-עֲזִי וְזִמְרַתִּי-יְהִי יי, וְיִהְיֶה-לִּי לִישׁוּעָה: וְשִׂאֲבָתֶם-מִיָּם בְּשִׂשׁוֹן, מוֹמְעֵינִי הִישׁוּעָה: לִי הִישׁוּעָה, עַל-עַמּוּךְ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יי צְבָאוֹת עִמּוֹנִי, מִשְׁגָּב-לָנוּ אֱ-לֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יי צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאֵדָם בְּטַח בְּךָ: יי הוֹשִׁיעָה, הַמְלֹךְ יַעֲנֵנוּ בַיּוֹם-קְרָאֵנוּ: לַיהוּדִים הִיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה, וְשִׁשָּׁן וְיִקָּר: בֶּן תִּהְיֶה לָנוּ: בּוֹס יִשׁוּעוֹת אֲשָׂא, וּבָשֶׁם יי אֶקְרָא:

סְבָרֵי מְרִנָּן

בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-לֹהֵינוּ מְלֹךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרִי הַגֶּפֶן:

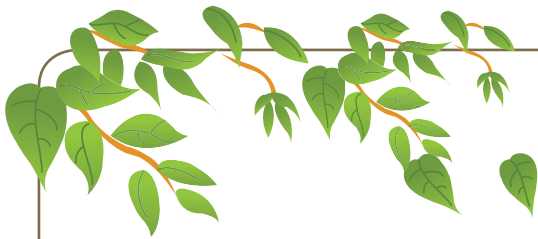
בברכת בורא מאורי האש יביט בד' צפרניו והמה יהיו כפויים על האגודל, ולא יראה האגודל:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-לֹהֵינוּ מְלֹךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-לֹהֵינוּ מְלֹךְ הָעוֹלָם, הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל, בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמּוּם, בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשֶּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה. בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-לֹהֵינוּ, הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל:

יתד לסוכה • במוצאי יום-הכיפורים נוהג להתחיל להקים את הסוכה (ולפחות לדבר על כך), כדי להתחיל לדבר מצווה מיד עם צאת הצום. בכך מגשימים את העיקרון של "מצווה גוררת מצווה", ומקיימים את הפסוק "ולכו מחיל אל חיל".

חג הסוכות זמן של שמחה

ולבשל ולהטמין ולהדליק נר ולעשות כל צרכינו מיום טוב לשבת, לנו ולכל בני העיר הזאת".

הדלקת נרות חג • הבנות והנשים מדליקות נרות לקראת כניסת החג. תחילה הבת מדליקה, ואחריה האם. זמן הדלקת נרות באזור ניו-יורק: 6:37^{PM}. לאחר ההדלקה מברכים על הדלקת הנר וכן ברכת שהחיינו:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו להדליק נר של יום טוב.

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

בשונה משאר חגי ישראל, חג הסוכות מתייחד באוניברסליות שבו, כפי שבאה לידי ביטוי בדברי הנביא זכריה: "והיה כל הנותר מכל הגוים הבאים על ירושלם, ועלו מדי שנה בשנה... לחוג את חג הסוכות". בתלמוד נאמר שבימי המשיח תבחר דווקא הסוכה כדי לשמש מבחן לאומות העולם בקיום מצוות התורה.

אוניברסליות זו נובעת מסיבת שמחתנו בחג הסוכות, כי הוא הזמן שאדם אוסף את פרי עמלו ושמח על יבולו ומודה לאלוקיו. שמחה זו משותפת לכל הבריות, ולכן דמותו של חג הסוכות הוא יום חג לכלל האנושות: השמחה ביבולה החקלאי ובייעודה הטבעי.

לכן לעתיד לבוא, בימות המשיח ייקבע חג הסוכות לא רק חג לכל האומות, אלא חג הקובע את הזיקה הרוחנית האוניברסלית למעלתה של ירושלים כמתואר בבבואת ישעי-הו "והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה'... ונהרו אליו כל הגוים... כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים".

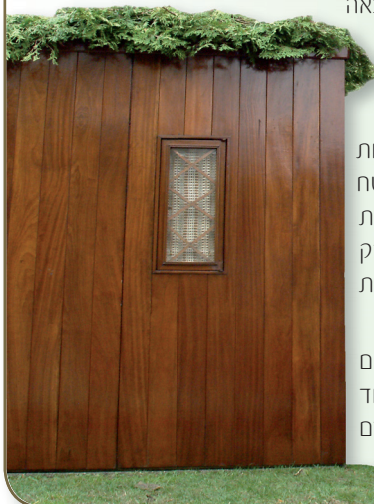
מושג לחג:

איך בונים סוכה

הסוכה צריכה להיות עשויה משלוש דפנות לפחות, העשויות מחומר חזק וקשיח. יריעת בד כשהיא לעצמה אינה נחשבת דופן. אם רוצים בכל-זאת להשתמש בבד, יש לקשור חוטי ברזל לרוחב מסגרת הסוכה, במרווחים של 20 ס"מ, עד לגובה 82 ס"מ, או לחבר פסי עץ לרוחב מסגרת הסוכה באותם מרווחים.

הסוכה צריכה לעמוד תחת כיפת השמים, ולא תחת עץ או גג.

חשוב לזכור כי סוכה שנשנתה מקרשים או סוככה בסכך שנלקחו ללא רשות היא סוכה גזולה, ואסור לשבת בה ולברך בה. זו מצווה הבאה

בעברה, שאינה מצווה אלא עברה.

הסכך צריך להיות מן הצומח ועליו להיות צפוף, כדי שרוב שטח הסוכה יהיה מוצל. את הסכך יש להניח רק אחרי השלמת בניית הדפנות.

בבניית הסוכה פרטים רבים ורצוי מאוד להתייעץ עם רב קודם הבנייה.

יום רביעי, ערב חג סוכות

יד בתשרי תשע"א (09.22.10)

איגוד ארבעת המינים • בערב חג הסוכות, נהוג לאגוד בסוכה את הלולב, ההדסים והערבות. לוקחים שלושה הדסים (לפחות, ויש מוסיפים) ושתי ערבות בלבד. במשך ימי חג הסוכות מחליפים לפי הצורך את ההדסים והערבות.

עירוב תבשילין • השנה, מכיון שהיום השני של החג חל בערב שבת - צריך לעשות 'עירוב תבשילין' בערב החג, ביום רביעי בצהריים, כדי שיהיה מותר להכין ביום ששי צרכי שבת כי בחג אסור להכין ליום הבא.

סדר עירוב תבשילין: יקה בערב יום-טוב את הפת שייאכל בשבת וגם תבשיל חשוב עמו כגון בשר או דג ויתן ביד אחר לזכות על ידו לכל הקהל ואומר: **אני קוזבה לכל-מי שרוצה לזכות ולקטוף על ערוב זה:**

ומי שזוכה נוטל ומגביה טפת, וחוזר ונוטל מיד הזוכה והמזכה מברך: **ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו על מצות ערוב:**

בדין יהי שרא לנא לאפניי ולבשולי ולאטמוני ולאדלוקי שראגא ולתקנא ולמעבד כל-צרכנא מיומא טבא לשבתא לנא ולכל-ישרא אל הדרים בעיר הזאת:

תרגום ללשון-הקודש: "בעירוב זה יהיה מותר לנו לאפות

קחו את הלולב ביד ימין

אחת המצוות המרכזיות של חג-הסוכות היא נטילת ארבעת המינים: אתרוג, לולב, הדס וערבה. מברכים על ארבעת המינים בכל יום מימי חג-הסוכות חוץ מיום השבת.

כך מברכים:

1) אווזים את הלולב (שעמו אגודים ההדסים והערבות) ביד ימין. האתרוג עדיין מונח על השולחן. מברכים את ברכת 'על נטילת לולב'.

2) לוקחים את האתרוג ביד שמאל. בפעם הראשונה השנה מברכים את ברכת 'שהחיינו'. מהפעם השנייה והלאה אין מברכים 'שהחיינו'.

3) מצמידים את האתרוג אל הלולב, אווזים את שניהם בשתי הידיים ומנענעים אותם לארבע רוחות השמיים כשהם יחדיו. המטרה היא לעורר את רחמי הבורא בעניין הגשמים. אנו מבקשים: 'כשם שארבעת המינים הללו אינם יכולים לצמוח ללא מים, כך זקוק העולם לגשמי ברכה'.

זמנה של המצווה: משמאיר היום ועד שקיעת השמש.

ברכת הלולב:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו על נטילת לולב.

בפעם הראשונה שמקיים המצווה בשנה זו יוסיף גם:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

יום רביעי, ליל א של חג הסוכות

ליל טו בתשרי תשע"א (09.22.10)

קידוש וסעודת חג • אחר רדת החשיכה ותפילת ערבית עורכים קידוש בסוכה. בסיום הקידוש מוסיפים את ברכת "לישב בסוכה" ו"שהחיינו". לאחר מכן נוטלים ידיים ואוכלים סעודת חג.

סברי מרנן

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם,

בורא פרי הגפן:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, אשר בחר-בנו מכל-עם ורוממנו מכל-לשון וקדשנו במצותיו, ותתן-לנו א-דני א-להינו באהבה מועדים לשמחה, חגים וזמנים לששון,

את-יום חג הסוכות הזה,

ונאת יום טוב מקרא קדש הזה, זמן שמחתנו מקרא קדש וזמן ליציאת מצרים, כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל העמים, ומועדי קדשך בשמחה ובששון הנחלתנו: ברוך אתה א-דני, מקדש ישראל והזמנים:

בלילה הראשון של סוכות אומרים כאן 'לישב בסוכה' ואחר-כך 'שהחיינו':

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו לישב בסוכה:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה:

מצוות ישיבה בסוכה • נאמר בתורה: "בסוכות תשבו שבעת ימים" והטעם לכך: "למען ידעו דורותיכם, כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים". במדבר הקיפו ענני הכבוד את מחנה ישראל מכל צד והגנו עליהם מפני השמש והשרב, וכדי שנוכרו את נפלאות יציאת מצרים נצטוונו להקים סוכות.

חשיבות מיוחדת לישיבה בסוכה בליל החג הראשון (רביעי בלילה), וחובה לאכול בסוכה (גם כשלא רעבים ואפילו כאשר גשום) לפחות פרוסת חלה (כ-30 גרם).

במשך שבעת ימי החג מקפידים שלא לאכול מחוץ לסוכה (וישנם המהדרים אף שלא לשנות מחוץ לסוכה).

בכל ארוחה לאחר ברכת "המוציא" על הלחם או ברכת "מיני מזונות" על מיני מאפה או ברכת "בורא פרי הגפן" על שתיתי יין יש לברך את ברכת "לישב בסוכה".

יום חמישי, א של חג הסוכות

טו בתשרי תשע"א (09.23.10)

נטילת הלולב - הושענות • נטילת המינים. בכל יום מימי חג הסוכות מברכים על הלולב והאתרוג.

מהדרים לקיים את מצוות נטילת ארבעת המינים בתוך הסוכה, אך אפשר לקיימה בכל מקום (סדר קיום המצווה מפורט בעמוד הקודם). מי שכבר קיים השנה את המצווה אינו מברך 'שהחיינו'.

קידוש וסעודת חג • ביום החג מצווה לערוך סעודה חגיגית. עורכים אותם בסוכה ומתחילים בקידוש על היין.

אתקינו סעודתא דמלכא, שלימתא חדותא דמלכא קדישא, דא היא סעודתא דקודשא בריה הוא ושכינתיה:

אלה מועדי א-דני מקראי קדש,

אשר-תקראו אתם במועדים:

סברי מרנן

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם,

בורא פרי הגפן:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם,

אשר קדשנו במוצותיו, וצונו לישב בספה:

ליל ב של חג הסוכות

ליל טז בתשרי תשע"א (09.23.10)

הדלקת נרות • ליל השני של החג, הבנות והנשים מדליקות את הנרות לאחר צאת הכוכבים (אין להקדים מהזמן הנקוב בלוח - באזור ניו-יורק: 7:34^{PM}), ומדליקים רק מאש הדולקת כבר מערב החג.

תחילה הבת מדליקה, ואחריה האם. לאחר ההדלקה מברכים על הדלקת הנר וברכת 'שהחיינו' (נוסח הברכה - בדף הקודם).

קידוש • אחר רדת

החשיכה ותפילת ערבית

עורכים קידוש בסוכה

(נוסח הקידוש - בדף

הקודם). בלילה השני,

מקדימים בסיום

הקידוש את ברכת

'שהחיינו' ואחר-

כך ברכת 'לישב

בסוכה', וסועדים

סעודת חג.

מושג לחג: אושפיזין (אורחים)

בספר הזוהר נאמר שכאשר בני-ישראל נכנסים לסוכה, מתוך כוונה לשם-שמים, הם זוכים לקבל שם את פני השכינה, וכל שבעה הרועים הנאמנים יורדים מגן-העדן ובאים לסוכה, ונעשים להם אושפיזין, כלומר: אורחים.

ביום הראשון יושב אברהם אבינו בראש כולם; ביום השני - יצחק אבינו; ביום השלישי - יעקב אבינו; וכך הלאה - משה, אהרן, יוסף ודוד. עוד נכתב, שהאושפיזין אוהבים לראות אורחים בסוכה, ואז הם מברכים את כל היושבים בה בשפע של ברכות.

שמחת בית-השואבה

בזמן שבית המקדש היה קיים, בלילות של חול המועד סוכות, היו רוקדים ושרים בחצר בית המקדש, ואומרים שירות ותשבחות עד שעלה השחר ואז היו הולכים לשאוב מים ממעיין השילוח. מים אלו היו שופכים על המזבח ולכן נקראת שמחה זו "שמחת בית השואבה".

על שמחה זו אמרו "מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו". אף בימינו נוהגים לערוך בחג הסוכות שמחת בית השואבה בשמחה וריקודים.

תודה אחר האסיף

חג הסוכות הוא אחד משלושת הרגלים שבתורה. הוא נקרא גם 'חג האסיף', משום שהוא חל לאחר שנאספה תבואת הקיץ ובני-האדם שמחים על היבול. חג זה מדגיש את הצורך להודות לה' על הטוב שהוא מרעיף עלינו, ולא להניח לתחושה של 'כוחי ועוצם ידי' למלא את ליבנו. יש בחג הזה מצווה מיוחדת לשמוח - 'והיית אך שמח'.

יום שישי

ב של חג הסוכות

טז בתשרי תשע"א (09.24.10)

ארבעת המינים וסעודת חג • גם

ביום שני של חג הסוכות מקיימים את

מצוות ארבע מינים. לאחר התפילה

מקדישים על כוס יין ואוכלים סעודת חג

בסוכה, בדיוק כמו ביום הראשון.

בארצות ה"ספור של ת"י" לוח מנחם וילכו

שבת קודש, שבת חול המועד

יז בתשרי תשע"א (09.25.10)

בשבת מקיימים את מצוות האכילה והשייבה בסוכה אך לא מקיימים ברכת ארבעת המינים ביממה זו.

הבדלה • צאת השבת באזור ניו-יורק: 7:31^{PM}. בתפילת ערבית מוסיפים "יעלה ויבוא", ואין אומרים "ויהי נועם", ואחריה עורכים הבדלה כרגיל. המבדיל שותה את כוס היין בסוכה.

חול המועד

ימי ראשון-רביעי, י"ח-כ"א בתשרי תשע"א (09.26.10 - 09.29.10)

סוכה • בכל ימי החג (עד כניסת חג שמחת-תורה) אוכלים את הארוחות בסוכה.

נטילת המינים • בכל ימי חול-המועד מברכים על הלולב והאתרוג. מהדרים לקיים את מצוות נטילת ארבעת המינים בתוך הסוכה, אך אפשר לקיימה בכל יום (סדר קיום המצווה מכורט בדף הקודם). מי שכבר קיים השנה את המצווה אינו מברך 'שהחיינו'.

שמחת החג • בימי חול המועד אין מניחים תפילין, נמנעים ממלאכה ועוסקים בשמחת החג. מותר לנסוע ולהדליק אש, אך ישנן מלאכות שנאסרו בו כתספורת ותיקונים שאינם הכרחיים בבית ובבגדים (אם ההימנעות תגרום 'הפסד מרובה' או שדברים ילכו לאיבוד, יש מקום להתיר. כמו כן הותרו מלאכות שהן לצורך המועד).

יום רביעי, הושענא רבה

כא בתשרי תשע"א (09.29.10)

ערים בלילה • נוהגים להישאר ערים בלילה (שלישי בלילה) אור הושענא רבה ולקרוא את ספר 'דברים' ואת כל ספר התהילים.

חשיבתו של יום זה היא בגלל היותו התאריך האחרון לגבי גזר-דינו - נגמרת בו החתימה ב"בית דין של מעלה", ונמסרים הפתקים - פסקי הדין לביצוע. עד אז, ניתן לשנות את גזר הדין, וזו הסיבה שביום זה מרבים בלימוד, בנתינת צדקה ובתפילות.

חביטת ערבות • בתפילת שחרית חוזרים על תפילת "הושענא", של כל ימות החג ומקיפים את "בימת" בית הכנסת שבע פעמים (לכן קוראים ליום זה "הושענא רבה").

בסיום ההקפות, חובטים בקרקע חמש ערבות אגודות יחד (מנהג שהנהיגו הנביאים, שטעמיו מיוסדים על תורת הקבלה).

עבודה • ביום זה מרבים בסעודה כמו בחג, וטובלים פרוסת 'המוציא' בדבש.

לא מוותרים על הערבה

כל אחד ואחד מארבעת המינים שנוטלים בחג-הסוכות מאופייין בתכונות מיוחדות:

לולב

טעם יש לו (פרי התמר) אך ריח אין לו

אתרוג

יש בו טעם ונחם ריח טוב

ערבה

אין לה לא טעם ולא ריח

הדס

יש לו ריח אך אין לו טעם

חלוקה זו מסמלת את כל הסוגים שבעם-ישראל:

טעם וריח – מי שיש בהם גם תורה וגם מעשים טובים.

טעם בלי ריח – בעלי תורה, שאינם עוסקים כל-כך במעשים טובים.

ריח בלי טעם – בעלי מעשים טובים, אך ללא תורה.
לא טעם ולא ריח – יהודים שאין בהם לא תורה ולא מעשים טובים.

אומרת לך התורה: באתרוג בלבד אינך יכול לקיים את המצווה; אף לא בצירוף הלולב וההדס. עליך לקחת איתך גם את הערבה, שאין בה לא טעם ולא ריח, ולהצמידה אל שאר המינים. רק כאשר כולם יחד יהיו חבוקים ומאוחדים – תוכל לקיים את המצווה.

אין שום יהודי שהוא 'מחוץ למחנה'.

הדלקת נרות שבת • הבנות והנשים מדליקות נרות לקראת כניסת השבת. תחילה הבת מדליקה, ואחריה האם. זמן הדלקת נרות באזור ניו-יורק: 6:34^{PM}. לאחר ההדלקה מברכים על הדלקת הנר:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו להדליק נר של שבת קדש.

שמיני עצרת - מוסיפים יום, יחד עם הקב"ה

היום השמיני לימי חג הסוכות נקרא שמיני עצרת על שם הכתוב: "ביום השמיני עצרת תהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו" (במדבר כט לה). חג זה הוא סיומו של חג הסוכות, אך למעשה הינו חג בפני עצמו. נוהגים גם בחג זה לאכול בסוכה, אך הפעם ללא ברכת "לישב בסוכה".

שמו של החג - "עצרת" מסמל את ביטוי החיבה מצד הקדוש ברוך הוא לעם ישראל: לאחר ששהו בשבעת ימי חג הסוכות בירושלים במסגרת העלייה לרגל, אומר ה' לבניו: "היעצרו עמי יום נוסף, כי קשה עלי כפרידתכם".

בארץ ישראל משתלבת שמחת יום זה בחג שמחת תורה, בעוד שבחוץ לארץ חוגגים שני ימים אלה בנפרד: הראשון הוא שמיני עצרת, והיום שלאחריו הוא שמחת תורה.

לערך "הקפות שניות" במוצאי החג, לאות הזדהות עם יהודי התפוצות.

קידוש וסעודת חג • אחר רדת החשיכה ותפילת ערבית עורכים קידוש בסוכה. בסיום הקידוש מוסיפים את ברכת "שהחינו". לאחר מכן נוטלים ידיים ואוכלים סעודת חג.

סברי מרנן

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, אשר בחר-בנו מכל-עם ורוממונו מכל-לשון וקדשנו במצותיו, ותתן-לנו א-דני א-להינו באהבה מועדים לשמחה, חגים וזמנים לששון,

את-יום שמיני עצרת החג הזה,

ואת יום טוב מקרא קדש הזה, זמן שמחתנו מקרא קדש זכר ליציאת מצרים, כי בנו בחרת ואתנו קדשת מכל העמים, ומועדי קדשך בשמחה ובששון הנחלתנו: ברוך אתה א-דני, מקדש ישראל והזמנים:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה:

יום חמישי, שמיני עצרת

כב בתשרי תשע"א (09.30.10)

"יזכור" • לאחר קריאת התורה של 'שמיני עצרת' מזכירים נשמות - "יזכור".

יום רביעי, ערב שמיני עצרת

כא בתשרי תשע"א (09.29.10)

עירוב תבשילין • השנה, מכיון שהיום השני של החג חל בערב שבת - צריך לעשות 'עירוב תבשילין' בערב החג, ביום רביעי בצהריים, כדי שיהיה מותר להכין ביום ששי צרכי שבת כי בחג אסור להכין ליום הבא. נוסח עירוב תבשילין - בעמוד 12.

הדלקת נרות חג • יש לוודא שתישאר אש דולקת (כיריים או נר זיכרון) במשך כל החג - כדי שיהיה אפשר להדליק ממנה למחרת בלילה את נרות היום השני של החג, שהרי אסור להדליק אש חדשה בחג.

כבכל חג אשר בו מזכירים נשמות "יזכור" - מדליקים נר נשמה לפני כניסת החג.

הבנות והנשים מדליקות נרות לקראת כניסת החג. תחילה הבת מדליקה, ואחריה האם. זמן הדלקת נרות באזור ניו-יורק: 6:25^{PM}. לאחר ההדלקה מברכים על הדלקת הנר וכן ברכת שהחינו:

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצננו להדליק נר של יום טוב.

ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

הקפות • ההקפות העיקריות נערכות ביום "שמחת תורה", אך יש שנוהגים גם בחוץ-לארץ לערוך הקפות גם בליל שמיני עצרת, כדי לבטא את אחדותנו עם יהודי ארץ ישראל החוגגים ביום זה את שמחת תורה. מאידך, בארץ ישראל נהגו

זו השמחה שלך!

מספרים שראו פעם עם-הארץ מובהק רוקד בכל כוחו בשמחת-תורה. שאלוהו: "מה אתה שמח? אילו היית מתייגע בתורה כל השנה, ניחא; אך מכיוון שאתה עם-הארץ, מה פשר שמחתך?". השיב האישי: "וכשאחי משיא את בנו, אינני שמחה בשמחתו?".

סיפור נחמד - ולא-מדויק. השמחה בשמחת-תורה אינה של האחד הלמדן אלא גם של עם-הארץ. ביום הזה איננו שמחים על מידת הלימוד והידיעה בתורה. כי אילו זו הייתה מהות השמחה, ראוי היה שיפתחו את ספר-התורה וילמדו מתוכו, ואילו אנו רוקדים עם ספר-התורה, כשהוא סגור ומכוסה.

השמחה בשמחת-תורה היא על עצם היותנו יהודים ועל עצם הקשר שלנו עם התורה. תחושה זו קיימת אצל כל יהודי, ולכן השמחה היא של כלנו, מגדולים ועד הקטנים, מהלמדנים ועד מי שאינם יודעים אפילו אות בתורה. שמחו, יהודים, זו השמחה של כלנו!

תפילת גשם • לאחר אמירת יזכור פותחים ב"תפילת הגשם", המציינת את מעבר עונות השנה. כמאמר חז"ל: "בחג נידונים על המים".

מתפילה זו ואילך מתחילים להזכיר בברכה השנייה שבתפילת ה"עמידה" את הורדת הגשמים ("משיב הרוח ומוריד הגשם") במקום הזכרת הטל, שנהגה במשך חודשי האביב והקיץ.

פיוטי "תפילת הגשם" קדומים ביותר, ומודגשים בהם זכותם של האבות, משה, אהרן ו-12 השבטים, שבהשראתם אנו מקוים לפתוח את אוצרות המטר. התפילה מסתיימת בקריאה נרגשת של הציבור, המלווה את שליח הציבור: "שאתה הוא מוריד הגשם, לברכה ולא לקללה, לשובע ולא לרזון, לחיים ולא למות".

קידוש וסעודת חג • בצהרי החג, לאחר התפילה, עורכים סעודת חג. לפני הסעודה מקדשים על כוס יין:

**אַתְּקִינּוּ סְעוּדָתָא דְּמַלְכָּא, שְׁלִימָתָא חֲדוּתָא דְּמַלְכָּא
קְדִישָׁא, דָּא הִיא סְעוּדָתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וּשְׂכִינְתֵיהּ:**

**אַלְהַ מוֹעֲדֵי אֲ-דְנֵי מְקַרְאֵי קְדֵשׁ, אֲשֶׁר-תִּקְרְאוּ אֹתָם
בְּמוֹעֲדָם:**

סְבְרֵי מְרִנָּן

**בְּרוּךְ אַתָּה אֲ-דְנֵי אֲ-לֵהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי
הַגֶּפֶן:**

שמחת תורה לשמוח עם התורה

ומציינים בשמחה מרובה את סיום הקריאה בחומשי התורה. אמרו חכמינו "בשבעת ימי החג שמחו ישראל במצוות החג - סוכה, לולב, אתרוג, הדס, ערבה, ניסוך המים. כיון שהגיע שמיני עצרת, אומרים ישראל לפני המקום: היום הזה אין לנו לא סוכה ולא לולב, לא ניסוך המים ולא ערבה, אין לנו שיעור רק התורה הזאת, שאנו שמחים בה".

על מנת להדגיש את חלקו של כל יהודי בתורה נוהגים לכבד ביום זה את כל אחד מהנוכחים בבית הכנסת ב"עליה" לתורה, כנאמר: "תורה ציוה לנו משה, מורשה קהילת יעקב". כלומר, אין התורה נחלתו של סוג מסוים, אלא שייכת לכל "קהילת יעקב" - לכל עם ישראל, שוה בשוה.

מחת תורה נחוג בארץ ביום שמיני עצרת, אבל בחוץ לארץ הוא יום בפני עצמו למחרת שמיני עצרת. עיקר משמעות שמחת החג הוא בסיום התורה בו: "משה תיקן להם לישראל, שיהיו קורין בתורה בשבתות ובימים טובים..." (ירושלמי ח, א), ב"שמחת תורה" מסיימים את כל חמישים וארבע פרשיות התורה.

כנדי להדגיש, שאין אנו מסיימים את לימוד התורה, כי רחבה מני ים ואין לה "סיום", פותחים אנו מיד עם סיום הקריאה בספר דברים במחזור נוסף של קריאת התורה ב"בראשית".

אמנם אין ל"שמחת תורה", מקור בתורה שבכתב, אולם חז"ל בקבו (קהלת רבה א), כי "עושין סעודה לגמרה של תורה",

ליל שמחת תורה

כב בתשרי תשע"א (09.30.10)

ובסיום מעשה כל יום נוהגים לומר בקול: "ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד... יום שני... וכו'".

קידוש • לאחר שחוזרים מבית הכנסת מקדשים על היין (באם לא קדשו בבית הכנסת).

הדלקת נרות שבת • הבנות והנשים מדליקות נרות לקראת כניסת השבת. תחילה הבת מדליקה, ואחריה האם. זמן הדלקת נרות באזור ניו-יורק: 6:22^{PM}. לאחר ההדלקה מברכים על הדלקת הנר:

**בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-לֹהֵינוּ מְלֶכֶּה
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ
לְהַדְלִיק נֵר שַׁבַּת קֹדֶשׁ.**

הדלקת נרות • בליל השני של החג, הבנות והנשים מדליקות את הנרות לאחר צאת הכוכבים (אין להקדים מהזמן הנקוב בלוח - באזור ניו-יורק: 7:22^{PM}), ומדליקים רק מאש הדולקת כבר מערב החג. תחילה הבת מדליקה, ואחריה האם. לאחר ההדלקה מברכים על הדלקת הנר וברכת 'שהחיינו' (נוסח הברכה - בעמוד הקודם).

הקפות • בליל החג, לאחר תפילת ערבית, עורכים הקפות לכבודה של התורה. נוהגים להוציא את כל ספרי התורה מן ההיכל, והגבאי מזמין את המתפללים להחזיק בהם. את ההקפה הראשונה והשנייה מייחדים לכהנים, וליום ולנכבדי הקהילה. גם הילדים נוטלים חלק בשמחת ההקפות ומצטרפים למעגלי הרוקדים.

בקהילות רבות נוהגים לתת ביד הילדים הקטנים דגלים, ועליהם פסוקים המדברים בשבח התורה, על מנת לחבב עליהם את שמחת החג ולמשוך את לבם ללימודי התורה. ההקפות במרכז חב"ד יתחילו אחר רדת החשיכה.

קידוש • לאחר שחוזרים מבית הכנסת, באם לא קדשו בבית הכנסת, ראש המשפחה מקדש על היין ואומר את הנוסח המלא של הקידוש - ראה בעמוד 16.

שבת בראשית

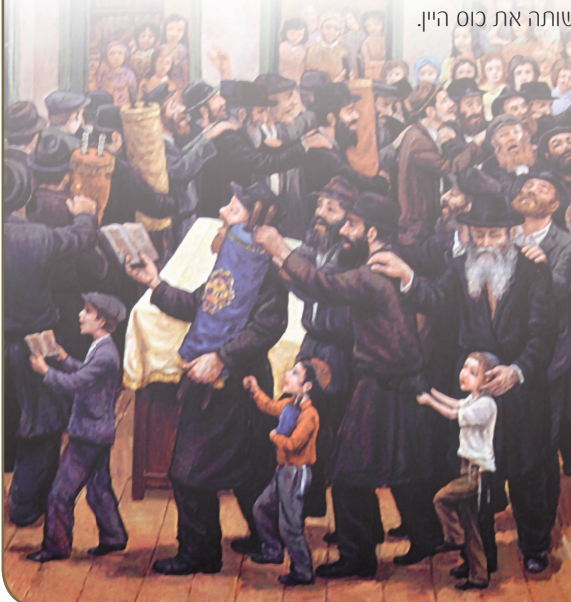
כד בתשרי תשע"א (10.02.10)

יעקב הלך לדרכו • במוצאי שבת בראשית נהגו להכריז בבית הכנסת: "יעקב הלך לדרכו".

מהו שרשו של מנהג זה? חודש תשרי מלא וגדוש חגים וימים מיוחדים וכאשר נפרדים ממנו, אנו עלולים לחזור ולשקוע בשגרת ימי החולין. לכן צריכים לשאוב מקדושת החודש, הנותן לנו כח למלא את יעודנו בעולם הזה - לימוד תורה וקיום מצוות. הכוונה איפוא במילים "יעקב הלך לדרכו" הוא שנצא לדרכנו, לעבודתנו במשך כל ימות השנה, כשאנו טעונים מקדושת הימים של שנה זו.

פתגם חסידי אומר בנוגע לשבת בראשית: "כפי שנעמדים בשבת זו, כך זה נמשך כל השנה".

הבדלה • צאת השבת באזור ניו-יורק: 7:19^{PM}. תפילת ערבית כבכל מוצאי שבת, ואחריה עורכים הבדלה כרגיל. המבדיל שותה את כוס היין.

יום שישי, שמחת תורה

כג בתשרי תשע"א (10.01.10)

הקפות • לאחר תפילת שחרית, עורכים הקפות לכבודה של התורה. נוהגים להוציא את כל ספרי התורה מן ההיכל, והגבאי מזמין את המתפללים להחזיק בהם. את ההקפה הראשונה והשנייה מייחדים לכהנים, וליום ולנכבדי הקהילה. גם הילדים נוטלים חלק בשמחת ההקפות ומצטרפים למעגלי הרוקדים.

עליה לתורה • בתפילה זו, מסיימים את הקריאה של התורה - פרשת "וזאת הברכה", ומתחילים לקרוא את הפרשה הראשונה: "בראשית". לקריאה זו נוהגים לקרוא לעליה לתורה את כל הנמצאים בבית הכנסת. גם הילדים עולים (עם מבוגר), בעלייה מיוחדת שנקראת "כל הנערים".

חתן תורה: העולה לתורה בקטע המסיים את התורה, מכונה "חתן תורה", מכיון שחז"ל ראו את עם ישראל כ"חתן" המבקש לארס לו את התורה כ"כלה".

חתן בראשית: לאחר מכן מזמינים לעליה את ה"חתן" השני - "חתן בראשית", שיפתח את מחזור הקריאה בפרשת בראשית. הקטע מתאר את בריאת העולם, ומחולק בהתאם לימי השבוע,

זמני התפילות

בבית חב"ד לדוברי עברית

44 Brunswick Street

ליל א' ראש השנה

7:10 PM מנחה
7:30 PM ערבית

יום א' ראש השנה

9:45 AM שחרית
12:15 PM תקיעת שופר
5:45 PM מנחה-תשליך

ליל ב' ראש השנה

7:15 PM ערבית

יום ב' ראש השנה

9:45 AM שחרית
12:15 PM תקיעת שופר
7:00 PM מנחה

שבת שובה

10:00 AM שחרית

ימי חול - עשרת ימי תשובה

יום ראשון: 8:00 AM שחרית
יום שני-שישי: 7:15 AM שחרית

יום כיפור

6:50 PM כל נדרי
9:45 AM שחרית
12:15 PM יזכור
4:45 PM מנחה
6:00 PM נעילה

חג הסוכות

10:00 AM שחרית

ימי חול המועד

8:00 AM שחרית

שמיני עצרת

7:00 PM ערבית והקפות
10:00 AM שחרית

שמחת תורה

7:00 PM ערבית והקפות
10:00 AM שחרית, קידוש והקפות

מרשם לחג

עוגת דבש מסורתית

בחגי תשרי, שבהם אנו מבקשים שנה טובה ומתוקה, נהוג לאכול עוגת דבש. במיוחד בערב יום הכיפורים נוהגים לבקש זה מזה פרוסת עוגת דבש.

אופן ההכנה:

מרפדים את תחתית התבנית בנייר פרגמנט או נייר אפיה.
מנפים את הקמח ואבקת הסודה יחד בתוך קערה ומוסיפים את הסוכר, קקאו, קפה נמס, ציפורן, קינמון ומלח ומערבבים יחד.
בקערה נפרדת טורפים היטב במטרפת-יד דבש, ריבה, מים, שמן וביצים עד לקבלת בלילה אחידה. מערבבים את שתי התערובות, ומשהים למשך 2-3 דקות.
יוצקים לתוך התבנית את הבלילה, מיישרים ואופים בתנור בחום בינוני נמוך של כ-350 מעלות, במשך כשעה - שעה ורבע.

המצרכים ל-2 תבניות (9x13 אינץ')

2 $\frac{3}{4}$ כוסות קמח רגיל
1 כפית מחוקה אבקת סודה לשתייה
 $\frac{3}{4}$ כוס סוכר
1 כף קקאו
2 כפיות שטוחות קפה נמס
 $\frac{1}{4}$ כפית ציפורן
 $\frac{1}{2}$ כפית קינמון
קורט (קמצוץ) מלח
 $\frac{1}{2}$ כוס דבש
 $\frac{1}{2}$ כוס ריבת משמש
 $\frac{3}{4}$ כוס מים
 $\frac{1}{3}$ כוס שמן
2 ביצים

אביזרי עזר:

נייר פרגמנט או נייר אפיה.

מוקדש לעילוי נשמת חמי, ציון בן יוסף וטורי
שנפטר י"א סיון תשנ"ו - יהא זכרו ברוך

מוקדש לעילוי נשמת אמי, יהודית בת יוסף מימון
שנפטרה ו' כסלו תש"ע - יהא זכרה ברוך

נדבת איש החסד, תומך ועוזר לפעולות בית חב"ד מיום הווסדו

ליאור פנחס ורעייתו עירית, וילדיהם סאני ועדי שיחיו - למשפחת מימון

אירועים וזמנים לוח לחודש התגים תשע"א

זמני הדלקת נרות
ועצאת השבת
הינם לאזור ניו-יורק בלבד -

September 2010

Day	Hebrew Date	English Date	Notes
Sunday	א אלול 5	Sept 26	יום 2 דחול המועד סוכות
Monday	ב אלול 6	Sept 27	יום 3 דחול המועד סוכות
Tuesday	ג אלול 7	Sept 28	יום 4 דחול המועד סוכות
Wednesday	ד אלול 8	Sept 29	יום 5 דחול המועד סוכות
Thursday	ה אלול 9	Sept 30	יום 6 דחול המועד סוכות
Friday	ו אלול 10	Oct 1	יום 7 דחול המועד סוכות
Shabbat	ז אלול 11	Oct 2	יום 8 דחול המועד סוכות
Sunday	ח אלול 12	Oct 3	יום 9 דחול המועד סוכות
Monday	ט אלול 13	Oct 4	יום 10 דחול המועד סוכות
Tuesday	י אלול 14	Oct 5	יום 11 דחול המועד סוכות
Wednesday	יא אלול 15	Oct 6	יום 12 דחול המועד סוכות
Thursday	יב אלול 16	Oct 7	יום 13 דחול המועד סוכות
Friday	יג אלול 17	Oct 8	יום 14 דחול המועד סוכות
Shabbat	יד אלול 18	Oct 9	יום 15 דחול המועד סוכות
Sunday	טו אלול 19	Oct 10	יום 16 דחול המועד סוכות
Monday	טז אלול 20	Oct 11	יום 17 דחול המועד סוכות
Tuesday	יז אלול 21	Oct 12	יום 18 דחול המועד סוכות
Wednesday	יח אלול 22	Oct 13	יום 19 דחול המועד סוכות
Thursday	יט אלול 23	Oct 14	יום 20 דחול המועד סוכות
Friday	כ אלול 24	Oct 15	יום 21 דחול המועד סוכות
Shabbat	כא אלול 25	Oct 16	יום 22 דחול המועד סוכות
Sunday	כב אלול 26	Oct 17	יום 23 דחול המועד סוכות
Monday	כג אלול 27	Oct 18	יום 24 דחול המועד סוכות
Tuesday	כד אלול 28	Oct 19	יום 25 דחול המועד סוכות
Wednesday	כה אלול 29	Oct 20	יום 26 דחול המועד סוכות
Thursday	כו אלול 30	Oct 21	יום 27 דחול המועד סוכות
Friday	כז אלול 1	Oct 22	יום 28 דחול המועד סוכות
Shabbat	כח אלול 2	Oct 23	יום 29 דחול המועד סוכות
Sunday	כט אלול 3	Oct 24	יום 30 דחול המועד סוכות
Monday	ל אלול 4	Oct 25	יום 31 דחול המועד סוכות